

ANKARA SANAYİ ODASI

MALİ CUMHURİYETİ ÜLKE NOTU

Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü

13 Eylül 2019

İÇİNDEKİLER

1- Ülke Künyesi

2- Mali Cumhuriyeti'nin Dış Ticareti

Tablo 1 - Ülkenin Dış Ticaret Göstergeleri

Tablo 2 – Mali Cumhuriyeti'nin İhracatında Başlıca Ürünler

Tablo 3 - Mali Cumhuriyeti'nin Başlıca Ürünler

Tablo 4 - Mali Cumhuriyeti'nin İhracatında Başlıca Ülkeler

Tablo 5 - Mali Cumhuriyeti'nin İthalatında Başlıca Ülkeler

3- Türkiye ile Mali Cumhuriyeti Arasındaki Ticari İlişkiler

Tablo 1 - Türkiye- Mali Cumhuriyeti Dış Ticaret Değerleri

Tablo 2 - Türkiye'nin Mali Cumhuriyeti'ne İhracatında Başlıca Ürünler

Tablo 3 - Türkiye'nin Mali Cumhuriyeti'nden İthalatında Başlıca Ürünler

4-Doğrudan Yabancı Yatırımlar

1- Ülke Künyesi

Resmi Adı	Mali Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanı	Ibrahim Boubacar Keïta
Başkenti	Bamako
Resmî dil	Fransızca (resmi dil), Bambara, Soninke, Fulani ve Songhai etnik dilleri
Din	%80 Müslüman, %20 Hıristiyan ve Animist
Yüzölçümü	1,240,190 Km ²
Nüfus	19,5 Milyon (2018 yılı tahmini)
Gayri Safi Yurt İçi Hasıla - GSYİH	13, 1 Milyar ABD Doları
Kişi Başına Düşen GSYİH	804 ABD Doları
GSYİH Büyüme Oranı (Yıllık)	% 6
Para birimi	Batı Afrika Frangı
Zaman dilimi	(GMT)
Coğrafi Konum	<p>Mali Cumhuriyeti, Orta Batı Afrika'da bulunan, denize kıyısı olmayan 1.240.000 km² büyüklüğünde bir ülkedir. Afrika'nın en büyük 7. ülkesi olan Mali, Kuzeyde Cezayir, Doğuda Nijer, Güneyde Burkina Faso ve Fildişi Sahili, Güneybatıda Gine ve Batıda Senegal ve Moritanya ile sınır paylaşmaktadır. Afrika'nın en büyük 7. ülkesi, dünyanın ise 24. büyük ülkesidir. Ülkenin başkenti Bamako'dur. Nijer ve Senegal nehirleri Mali'ye hayat veren nehirlerdir. Nijer Nehri 1700 km, Senegal nehri ise 800 km Mali topraklarından akmaktadır. Bu nehirler ülkenin güney ve doğusundan geçmektedir. Ülkenin kuzey bölümü ise Sahara Çölü ile kaplıdır. Ülkede kuru ve yağışlı iklim dönemleri söz konusudur. Kurak dönemler Kasım ayından Mayıs ayına kadar sürmekte yağışlı dönem ise Haziran ayından Ekim ayına kadar devam etmektedir. Ekim ayının ortalarından Kasım ayının ortalarına kadar ise oldukça kuru ve soğuk bir dönem yaşanmaktadır. Sıcaklıklar ve yağışlar bölgelere göre değişmekte olup, Kuzeyde yer alan çöl bölgelerinde çok düşük olan yağışlar tropik Güney bölgelerinde 700 mm'yi geçmektedir. Ülkede gece ile gündüz arasında sıcaklık ve nem farklılıkları çok belirgindir. Senegal nehri deniz seviyesinden 23 metrelik yüksekliğiyle en düşük noktası olup, Hombori Tondo tepesi ise 1155 m'lik yüksekliği ile ülkenin en yüksek noktasıdır.</p>
Doğal Kaynaklar	<p>Mali madencilik sektörü açısından oldukça verimli bir ülkedir. Ülkede çıkarılan madenler içerisinde altın en önemli yeri tutmaktadır. Mali altın üretimi açısından Afrika'nın ilk üç ülkesi arasında yer almaktadır. Mali'nin altın üretimi yıllık 50-60 ton civarındadır. Ülkedeki en önemli altın yatakları Sadiola, Syama, Morila, Yatela ve Kayes bölgelerinde bulunmaktadır. Ülkede keşfedilmiş fakat henüz çıkarılmayan altın yatakları da söz konusudur. Altının tek başına Mali GSYİH'sına katkısı %10 civarındadır. Yeni bulunan altın yatakları ile Mali'nin üretiminin daha da artış göstermesi beklenmektedir. Diğer çıkarılan önemli madenler ise fosfat, kaolin, tuz, kireçtaşı ve uranyumdur. Mali'de henüz çıkarılmayan fakat önemli miktarlarda varlığı tesbit edilen madenler ise boksit, demir, manganez, kalay ve bakırdır. Altın Mali'de madencilik sektöründe elde edilen değerlerin yaklaşık %80'ine sahiptir.</p> <p>Mali'de elektrik enerjisi üretimini kendi iç kaynakları ile karşılamakta olup, üretimi 2,2 Milyar Kws'ın üzerindedir. Elektrik enerjisi üretiminin %67,8'i petrol ve doğalgaz santrallerinden, %31,2'si de hidroelektrik</p>

	santrallerinden sağlanmaktadır. Ülkede petrol ve doğalgaz üretimi ise bulunmamaktadır.
Siyasi ve İdari Yapı	<p>Mali Cumhuriyeti, geçmişte üç farklı Batı Afrika imparatorluğunun bir parçası olarak tarihte yer almıştır. Bu imparatorluklar Gana İmparatorluğu, Mali İmparatorluğu ve Songhay İmparatorluklarıdır. 19. yüzyılın sonuna doğru Mali, Fransız idaresi altına alınmış ancak, 1959 yılında Mali Federasyonu olarak bağımsızlığını kazanmıştır. Bir yıl sonra 22 Eylül 1960 tarihinde ise bağımsız Mali devleti olmuştur. Mali bağımsızlığını ilan edinceye kadar Fransız Sudan'ı olarak bilinen bir sömürge ülkesi olarak kalmıştır. Bağımsız yeni devlette uzun süre tek-partili dönem hüküm sürmüştü ve ülkede batı ile barışık sosyalizm hüküm sürmüştür. 1968 yılında darbe ile göreve gelen Albay Musa Traore 1991 yılında gerçekleştirilen darbenin ardından görevi Amadou Toumani Toure'ye devretmiş ve bu yeni yönetimle birlikte yeni bir anayasa hazırlanmış ve Mali demokratik, çok-partili bir devlet olmuştur. 1991 yılında askeri bir darbe ile eski devlet başkanı Mousa Traore'yi deviren Amadou Toumani Toure, geniş bir koalisyon desteği ile 2002 yılında başkanlık seçimlerini kazanmış ve 2007 yılında ikinci kez devlet başkanı seçilmiştir. 4 Eylül 2013 tarihinden itibaren de İbrahim Boubacar KEITA oyların %77,6 sını alarak devlet başkanı seçilmiştir. 12 Ocak 1992'de halk oylaması ile kabul edilen anayasaya göre Mali Cumhuriyeti üniter bir devlettir. Milli Meclis 147 üyeli olup milletvekilleri 5 yıllık dönem için seçilmektedirler. Devlet Başkanı da halk oylaması ile seçilmekte ve başbakanı devlet başkanı atamaktadır.</p> <p>Mali Cumhuriyeti idari olarak da Merkezi başkent Bamako bölgesi dışında 8 idari bölgeye ayrılmış olup bu bölgeler Gao, Kayes, Kidal, Koulikoro, Mopti, Segou, Sikasso, Tombouctou (Timbuktu) bölgeleridir. Mali'de isyancı askerler, 22 Mart 2012'de Cumhurbaşkanı Toure'nin, ülkenin kuzeyinin el-Kaide'yle ilişkisi olan silahlı gruplar tarafından ele geçirilmesiyle büyüyen krizi bahane ederek cumhurbaşkanlığı sarayının kontrolünü ele geçirmiş ve hükümetin lağvedildiğini ve anayasanın askıya alındığını ilan etmişlerdir. Askeri darbenin ardından Toumani Toure devrilerek yerine Dioncounda Traore geçici devlet başkanı olmuştur. Ancak Tuareg ve diğer islami örgütlerin Ülkenin Kuzeyini ele geçirerek hakimiyet kurmalarını engellemek için ülkeye Fransız müdahalesi söz konusu olmuş ve bu müdahaleden sonra önce devlet başkanlığı seçimleri yapılmış ve seçimler neticesinde İbrahim Boubacar Keita devlet başkanı olmuş, daha sonra 2013'ün kasım ve aralık aylarında olmak üzere iki raund halinde parlamento seçimleri yapılmış ve Django Sissoko başbakan olarak atanarak hükümeti kurmuştur. Nisan 2017'de Abdoulaye Idrissa Maiga'nın kısa süren başbakanlığının ardından 31 Aralık 2017 tarihinden itibaren de Soumeylou Boubeye MAIGA Başbakan olarak atanmıştır.</p>
Nüfus	2018 yılı tahminlerine göre Mali'nin nüfusu 19,5 milyondur. Nüfusun %70'inden fazlası Nijer ve Senegal nehirlerine yakın verimli alanlarda yerleşiktir. Nüfusun %47,8'i 0-14 yaş grubunda %49,2'si 15-64 yaş grubunda, %3'ü ise 65 yaş ve üzeri grubunda yer almaktadır. Ülkede nüfus artış hızı %3,02 olup dünyada nüfus artış hızı en yüksek olan 11. ülkedir. Nüfusun %64'ü kırsal kesimde, %36'sı ise kentlerde yaşamaktadır. Ortalama yaşam süresi dünya ortalamasının çok altında olup, 53,06 yıldır. Bu yaş kadınlarda 54,73 yıl iken erkeklerde 51,43 yıldır.

	<p>Ülke nüfusunun büyük bir çoğunluğunun yaşadığı Güney bölgelerinde nüfus, özellikle Nijer ve Senegal nehirleri civarında yoğunluk kazanmıştır.</p> <p>Mali’de yıllar itibariyle GSYİH’nin %7,5- %10’u sağlık harcamalarına ayrılmakta olup, sağlık altyapısı ve sağlık personeli açısından büyük yetersizlik söz konusudur. Ülkede 1000 kişi başına düşen yatak sayısı 0,57 doktor sayısı ise 0,049’dur.</p> <p>Eğitim harcamaları ise yıllar itibariyle değişmekle beraber GSYİH’nin %5’i civarında olup, bu oran açısından dünya genelinde 86. sırada yer almaktadır. Okur yazar oranı nüfusun %31,1’i olup, bu oran erkeklerde %43,4, kadınlarda %20,3’dür. Ülkede tahsil görenlerin ortalama okuma yılı 8 yıl olup, bu oran erkeklerde 9 yıl iken kadınlarda 7 yıldır.</p>
Ekonomik Yapı	<p>Mali, ekonomisinin şeffaflığıyla ön plana çıkmaktadır. Ülkede 1992 yılından itibaren çok çeşitli ekonomik programlar uygulamaktadır. Uygulanan bu programlar ile ekonominin liberalizasyonunda önemli ilerlemeler sağlanmış, makroekonomik dengesizlikler azaltılmış ve sürdürülebilir ekonomik gelişmenin sağlanması için gerekli koşulların oluşturulmasına çalışılmıştır. Ekonomik gelişme açısından belirli bir ivme yakalamış olmakla birlikte Mali, halen dünyanın en geri kalmış ve fakir ülkelerinden birisidir. Ülkede 2017 yılında 15,4 milyar dolar olan GSYİH’nin 2018 yılında 17,4 milyar dolara yükseldiği tahmin edilmekte olup, GSYİH’nin artırılmasına çalışılmaktadır. Kişi başına düşen GSYİH ise oldukça düşük olup 813 dolar civarındadır. Kişi başına düşen GSYİH açısından dünyanın en fakir 10 ülkesi arasında yer alan Mali, ekonomik açıdan başta yoksulluk olmak üzere işsizlik ve yetersiz altyapısı ile ön plana çıkmaktadır.</p> <p>Kamu finansmanı açısından son yıllarda bütçe gelirlerinde görülen olumlu gelişmeler ve bütçe harcamalarının daha iyi kontrol edilmeye başlanması ile sağlanmış olan bütçe disiplini açıkların kapatılmasında önemli katkılar sağlamıştır.</p> <p>Mali bir çok uluslararası kuruluştan yardım almakta ve gerek Dünya Bankası ve gerekse Uluslararası Para Fonu ile iyi ilişkiler içerisinde bulunmaktadır. Yoksulluğun azaltılması kapsamında Dünya Bankası Mali’de başlıca eğitim, sağlık, kentsel gelişimin sağlanması, elektrik üretimi ve su kaynaklarının geliştirilmesi konularında olmak üzere bir çok konuda Mali’deki projeleri finanse etmektedir. Ülkede görülen olumlu performans nedeniyle Mali, Dünya Bankası ve IMF tarafından fakir ve çok geri kalmış ülkeler içerisinde destek sağlanması gereken en iyi ülkeler arasında yer almıştır.</p> <p>Sekiz ayrı bölgeden oluşan Mali’nin kuzeydeki sınırları Sahra Çölü’nün tam ortasına ulaşmaktadır. Ülkenin ekonomisinde özellikle tarım ve balıkçılık önemli rol oynamakta sanayi ise çok geri düzeydedir. Mali’nin ekonomisinde madencilik özel bir önemi vardır. Mali’nin geleceğinin özellikle madencilik ile tarım, hayvancılık ve su ürünleri üretimine dayalı olarak şekillenmesi beklenmektedir. Mali ekonomisinde ülkede üretilen pamuk ve altın ile ithal edilen petrolün önemli yeri bulunmaktadır. Bu üç ürünün dünya fiyatlarındaki dalgalanmalar ülke ekonomisi üzerinde önemli tesirleri bulunmakta, pamuk ve altın fiyatlarındaki artışlar ekonomi üzerinde olumlu tesirlerde</p>

	<p>bulunurken petrol fiyatlarındaki artışlar ekonomiyi olumsuz etkilemektedir.</p> <p>Mali ekonomisi bölgesel ve uluslararası ekonomik krizlere aşırı duyarlı olup, komşu ve bölge ülkelerindeki ekonomik ve politik riskler Mali üzerinde etkileyici olabilmektedir. Son yıllarda özellikle Fildişi Sahillerinde meydana gelen gelişmeler Mali ekonomisi üzerinde de olumsuz etkilerde bulunmuştur.</p> <p>Mali’de 1982 yılından itibaren uygulanan istikrar tedbirlerinin ana amacı bütçe açıklarının giderilmesi, kamu işletmelerinin verimli çalışmalarının sağlanması ve kamunun reorganizasyonunun sağlanmasıdır. 1992 yılında demokratik Anayasanın yürürlüğe girmesinden itibaren Dünya Bankası ve IMF’nin de destekleriyle Mali ticaretini liberal hale ekonomisini de yabancı yatırımcılara da açık hale getirmiştir. Hükümetlerin ekonomideki ana hedefleri başta altyapının inşa edilmesi olmak üzere ekonominin büyük ölçüde tarıma ve altın madenine bağımlılık yanında sanayinin geliştirilerek yeni sektörlerin de ekonomiye katkılarının artırılmasıdır.</p> <p>Dünya Bankası ve IMF’nin destekleriyle gerçekleştirilen ekonomik reformlar sayesinde Mali’de ekonomik liberalizasyon ve özel sektörün de serbestçe faaliyette bulunabilmeleri açısından önemli gelişmeler sağlanmıştır. Uygulanan ekonomik reformlar sayesinde devlete ait bir çok işletmenin özelleştirilmesi de sağlanmış ve bu kapsamda telekomünikasyon şirketi, bazı yağ fabrikaları ve pamuk işletmelerinin özelleştirilmesi tamamlanmıştır.</p> <p>Dünyanın en fakir on ülkesinden birisi olan Mali dünyada bir çok uluslararası kuruluştan ve ülkeden yardım almaktadır. 1991 yılından önce Rusya ve Çin gibi ülkelerle ve özellikle Varşova paktından çeşitli yardımlar alan Mali, yönetim değişikliğinden sonra Dünya Bankası, IMF, Arap Kalkınma Bankası, Afrika Kalkınma Bankası, Avrupa Birliği, ABD ve Japonya gibi ülkelerden ve Arap ülkelerinin çeşitli fonlarından önemli yardım ve destekler almaya başlamış olup, bu destekler halen devam etmektedir.</p>
<p>Sanayi</p>	<p>Mali sanayi açısından son derece geri kalmış bir ülkedir. Ülkede sınırlı ölçüde kurulmuş olan ve hemen tamamı küçük ölçekli kabul edilen ve teknolojik açıdan oldukça geri kalmış düzeyde olan başlıca işletmeler tarım ürünleri işleme sanayi, küçük ölçekli pamuk işleme, su ürünleri işleme, inşaat malzemeleri ve temel bazı tüketim malları işleme sanayileridir. Ülkede sanayileşme açısından gözle görülür bir çaba da söz konusu değildir.</p> <p>Mali sanayi sektöründe özellikle madencilik sektörü açısından önem taşımaktadır. Ülkede çıkartılan en önemli maden altın olup, Mali Afrika’nın en büyük üçüncü altın üreticisidir. Diğer çıkarılan önemli madenler ise fosfat, kaolin, tuz, kireçtaşı ve uranyumdur. Mali’de henüz çıkarılmayan fakat önemli miktarlarda varlığı tesbit edilen madenler ise boksit, demir, manganez, kalay ve bakırdır. Altın Mali’de madencilik sektöründe elde edilen değer yaklaşık %80’ine sahiptir. Altın, aynı zamanda pamuk ve hayvancılık ile birlikte Mali’nin ihracatındaki en önemli üründür. Mali’de altın üretiminde faaliyet gösteren iki büyük firma Anglo American ve Randgold firmalarıdır. Güney Afrika orijinli bu iki firma ülkenin özellikle Batı ve Güney bölgelerinde altın üretim faaliyetinde bulunmaktadır.</p>

	Sanayi sektörü Mali'nin GSYİH'sının yaklaşık %18,1'ini oluşturmakta ve hasıladaki en büyük payı madencilik ve tarım ürünleri işleme sanayileri almaktadır.
Ulaşım ve Taşımacılık Maliyetleri	Başkent Bamako'da taksi ile ulaşım yaygın olarak kullanılmaktadır. Fakat ticari taksiler oldukça eski ve bakımsızdır. Taksiler kazalara karşı da güvenliksizdirler. Diğer bazı büyük şehirlerde de ticari taksiler kullanılmakta ancak yetersiz kalmaktadır. Oldukça ilkel koşullarda yapılan toplu taşıma ise yabancılara pek önerilmemektedir. Şehirler arasında otobüs seferleri bulunmakta fakat düşük kalitede hizmet vermektedirler. Ülkeye gelen yabancılar çoğunlukla araba kiralama yoluna gitmektedirler. Başkent Bamako ile Senegal arasında demiryolu taşımacılığı faal ise de çok ilkel ve zaman alıcıdır.
Pasaport ve Vize İşlemleri	Mali Devleti'ne seyahat edecek Türk vatandaşları, ülkeyi ziyaretleri öncesinde Mali vizesi almaları gerekmektedir. Mali Devleti ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti arasında yapılan vize muafiyeti anlaşması; T.C. Diplomatik Pasaport sahipleri Mali'ye 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla yapacakları seyahatlerinde vize muafiyetinden faydalanmaktadırlar. Umumi, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri seyahatleri öncesinde Mali vizesi almalıdır.

2- Mali Cumhuriyeti'nin Dış Ticareti

Mali dış ticaret hacmi oldukça düşük olan ve 2013 yılına kadar önemli dış ticaret açığı veren tipik bir Afrika ülkesi görünümünde iken bu yıldan sonra dış ticareti fazla vermeye başlamıştır.. Uluslararası Ticaret Merkezinin verilerine göre Mali'nin ihracat rakamları 2015 ve 2016 yılları için tamamlanmamış olup, eksik olarak yayınlanmıştır 2012 yılına kadar genel olarak artış gösteren Malinin ihracatı 2016 yılı geçici verilerine göre 2,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Mali'nin ithalatı ise 2016 yılı geçici verilerine göre 3,2 milyar dolardır. 2010 yılında 2,7 milyar dolar açık veren dış ticareti 2015 yılında 541 milyon dolar fazlalık, 2016 yılı eksik ve geçici verileri göre 315 milyon dolar açık vermiştir.

Tablo 1 - Ülkenin Dış Ticaret Göstergeleri (Dolar)

	2005	2010	2013	2014	2015	2016
İHRACAT	1.075.107	1.996.261	3.017.538	3,270,811	3,599,115	2,847,594
İTHALAT	1.543.599	4.703.503	2.978.901	3,136,331	3,057,980	3,162,773
HACİM	2.618.706	6.699.764	5.996.439	6,407,142	6,657,095	6,010,367
DENGE	-468.492	-2.707.242	38.637	134,480	541,135	-315,179

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Tablo 2 – Mali Cumhuriyeti’nin İhracatında Başlıca Ürünler (Bin ABD Doları)

GTİP	ÜRÜNLER	2014	2015	2016
	TOPLAM	3,270,581	3,595,822	2,847,594
'7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2,684,988	3,075,604	2.042.908
'5201	Pamuk (karde edilmemiş veya penyelenmemiş)	385,233	286,908	263,478
'1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	55,402	74,919	86,915
'3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	32,144	38,339	72,162
'8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	727	1,655	18,657
'8431	Özellikle 84.25 ila 84.30 pozisyonlarındaki makina ve cihazlar ile birlikte kullanılmaya elverişli aksam ve parçalar	6,650	4,477	17,003
'0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	9,016	13,007	16,397
'3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	3,261	2,372	13,378
'1301	Lak, tabii sakızlar, reçineler ve sakız reçineler ve yağ reçineler (pelesenkler gibi)	4,465	5,670	10,147
'8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	595	2,378	8,845
'4403	Yuvarlak ağaçlar	1,826	5,432	4,739
'2008	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçalarının konserveleri	2,521	4,056	3,872
'4106	Diğer hayvanların dabaklanmış veya crust (ara kurutmalı) post ve derileri	7,164	5,185	3,257
'4105	Koyun ve kuzuların dabaklanmış veya crust (ara kurutmalı) derileri	8,549	7,646	2,787
'9029	Devir, üretim sayaçları, taksimetreler, milometreler, pedometreler,vb.; hız göstergeleri ve takometreler;3 stroboskoplar	3	2,281	2,641
'2007	Reçel, jöle, marmelat, meyve püresi ve pastları (pişirilerek hazırlanmış)	2,093	1,971	2,356

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Tablo 3 – Mali Cumhuriyeti'nin İthalatında Başlıca Ürünler (Bin ABD Doları)

GTİP	ÜRÜN ADI	2014	2015	2016
	TOPLAM	3,136,933	3,057,132	3,162,773
'2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	372,005	327,970	814,878
'2523	Çimento	132,493	142,145	200,938
'3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	151,061	122,745	169,860
'5208	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içerenler)(m2. ağırlığı 200 gr. ı geçmeyenler)	165,477	119,622	126,624
'3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	9,597	3,659	93,344
'8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	668	43	93,175
'8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	99,376	108,189	91,464
'1006	Pirinç	36,515	39,036	86,675
'3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	35,729	10,660	83,993
'8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	41,674	35,190	79,678
'8711	Motosikletler (mopedler dahil) ve bir yardımcı motoru bulunan tekerlekli taşıtlar (sepetli olsun olmasın); sepetler	62,582	52,971	73,098
'8701	Traktörler	39,763	46,784	64,168
'8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makineleri, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	22,024	24,299	62,685
'2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	18,710	17,250	55,406
'9406	Prefabrik yapılar	13,008	26,654	54,208
'8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	47,691	65,913	51,211
'1001	Buğday ve mahlut	44,596	56,987	50,095
'1901	Malt hülasesi; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	66,871	47,850	48,663
'1701	Şeker	13,160	878	48,617
'8431	Özellikle 84.25 ila 84.30 pozisyonlarındaki makina ve cihazlar ile birlikte kullanılmaya elverişli aksam ve parçalar	35,563	39,356	47,294

'4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	17,329	20,303	43,637
'2104	Çorba, et suyu ve karışım halindeki homojenize gıda müstahzarları	51,935	55,892	43,139
'3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	24,082	36,401	42,416
'3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	26,288	19,225	39,569
'8474	Toprak, taş, metal cevheri vb. ayıklama, eleme, tasnif, ayırma, yıkama, kırma, öğütme, yoğurma, kalıplama vb. Makinaları	21,520	26,808	38,703
'9999	Tarifede belirtilmeyen diğer ürünler	30,351	24,347	36,560
'3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	46,803	47,385	33,997

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Mali'nin ithalatında en önemli yer tutan ürünler ise başta petrol olmak üzere çimento, tedavide kullanılan ilaçlar, pamuklu mensucat, gübre, hava taşıtları, telefon cihazları, pirinç, otomobiller ve motosikletlerdir.

Tablo 4 – Mali Cumhuriyeti'nin İhracatında Başlıca Ülkeler (Bin ABD Doları)

ÜLKELER	2014	2015	2016
TOPLAM	3,270,811	3,599,115	2,613,059
B.A.E.	2,374,714	2,508,296	1,527,147
İsviçre	283,004	486,392	556,750
Hindistan	73,034	154,823	176,791
Çin	95,651	92,989	98,701
Burkina Faso	33,749	42,578	70,223
Tayland	42,198	45,067	31,274
Endonezya	56,607	43,755	26,753
Beyaz Rusya	0	2	24,548
Fransa	12,751	12,361	11,936
Türkiye	9,587	2,259	9,128
Hollanda	5,845	9,876	7,906

Senegal	1,482	1,853	7,120
İtalya	14,377	10,803	6,843
Portekiz	1,799	6,607	5,718
Almanya	4,765	3,620	5,120
Gana	?	?	4,997
ABD	4,878	4,677	4,484
Fas	1,991	1,530	4,008
Moritanya	727	6,466	3,426
Avustralya	20,348	4,182	3,190
Tayvan	3,517	5,544	2,656
İspanya	3,319	1,540	2,440
Lübnan	2,051	10,737	1,977
Meksika	133	1,624	1,697
Hong Kong	2,470	713	1,652
Polonya	3,659	809	1,578
G. Afrika Cum.	1,745	131	1,228
Singapore	767	222	1118

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Mali'nin ihracatında en önemli ülke BAE'dir. 2015 yılında BAE'ye 2,5 milyar doların üzerinde ihracatın gerçekleştiği görülmektedir. Mali altın ihracatının önemli bir kısmını BAE'ye yapmaktadır. BAE'den sonra İsviçre 2. en önemli pazardır. Ülkemiz Mali'nin toplam ihracatında %1'in altında bir paya sahip olup 10. sırada yer almaktadır.

Tablo 5 – Mali Cumhuriyeti'nin İthalatında Başlıca Ülkeler (Bin ABD Doları)

ÜLKELER	2014	2015	2016
TOPLAM	3,136,331	3,057,980	3,199,388
Fildişi Sahilleri	368.824	487.573	?
Senegal	469,989	443,151	461,336
Fransa	464,113	372,107	406,517
Çin	297,069	270,428	366,646
Gana			299,600
Almanya	136,868	133,558	151,073
Belçika	91,618	103,412	147,009

Hollanda	82,577	84,570	103,690
Hindistan	131,578	105,516	102,939
İspanya	53,910	47,714	101,756
İtalya	71,098	86,174	90,582
Avusturya	67,621	70,647	88,761
Fas	64,077	79,079	82,431
ABD	38,462	72,426	73,062
Türkiye	33,548	30,383	64,705
G. Afrika Cum.	65,313	59,231	63,955
Nijer	7,053	23,052	52,227
Togo	31,708	36,635	51,996
Brezilya	5,795	7,978	48,144
B.A.E.	60,401	22,676	29,515
Hong Kong	45,587	64,128	28,422
Birleşik Krallık	24,421	36,928	27,974
İrlanda	36,045	26,042	27,426
Çek Cum.	54,322	27,951	25,300
G. Kore	13,336	12,694	21,886
Burkina Faso	140,722	44,261	21,712
Kanada	11,058	16,130	21,654
Beyaz Rusya	5,437	8,353	21,210
Mısır	6,230	12,665	18,683
Rusya Federasyonu	6,491	6,202	17,125
G. Afrika Cum.	7,402	8,211	16,564

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

3- Türkiye ile Mali Cumhuriyeti Arasındaki Ticari İlişkiler

Ülkemizle Mali arasındaki dış ticaret oldukça düşük düzeylerde gerçekleşmektedir. Mali ile dış ticaretimiz ülkemiz lehine fazlalık vermekte olup, dış ticaret hacmimiz 2016 yılında bir önceki yıla göre %126 oranında artış göstererek 73,9 milyon dolara, 2017 yılında ise 2016 yılına göre %11,2 oranında artış göstererek 82,1 milyon dolara yükselmiştir. 2017 yılında ihracatımız 2016 yılına göre %19,4 oranında azalarak 52,2 milyon dolara gerilemiş, ithalatımız ise 2017 yılında 3,28 kat artış göstererek 29,9 milyon dolara yükselmiştir.

Tablo 1 - Türkiye Mali Cumhuriyeti Dış Ticaret Değerleri (Dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
1995	4.372.750	891.838	5.264.588	3.480.912
2000	2.200.274	1.953.248	4.153.522	247.026
2005	10.000.044	2.887.267	12.887.311	7.112.777
2006	7.667.035	1.331.764	8.998.799	6.335.271
2007	12.139.902	2.173.656	14.313.558	9.966.246
2008	8.948.357	802.571	9.750.928	8.145.786
2009	8.869.744	898.483	7.971.261	9.768.227
2010	9.925.390	1.397.249	11.322.639	8.528.141
2011	18.084.421	2.840.918	20.925.339	15.243.503
2012	19.283.211	2.095.311	21.378.522	17.187.900
2013	20.751.240	454.125	20.297.115	20.205.365
2014	33.547.604	9.586.592	43.134.196	23.961.012
2015	30.383.086	2.258.513	32.671.599	28.154.573
2016	64.744.752	9.128.419	73.873.171	55.616.333
2017	52.203.802	29.940.908	82.144.710	22.262.894
2017 (Ocak-Eylül)	43.649.794	18.573.130	62.222.924	25.076.664
2018 (Ocak-Eylül)	44.338.065	19.948.039	64.286.104	24.390.026

Kaynak: TÜİK ve Trademap

2017 yılı itibariyle Mali'ye ihraç ettiğimiz başlıca ürünler askeri malzeme ve mühimmatlar, tarifede belirtilmeyen gıda maddeleri, mobilyalar, römorklar ve yarı römorklar, demir çelik profiller, kurşundan diğer eşyalar ve kireçlerdir.

Tablo 2 - Türkiye'nin Mali Cumhuriyeti İhracatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2015	2016	2017
	TOPLAM	30,383	64,705	52,204
'9306	BOMBA, TORPİDO, MAYIN, GÜDÜMLÜ MERMİLER VB HARP MÜHİMMATI VB AKSAM VE PARÇALARI; FİŞEKLER, MERMİ VE DİĞER MÜHİMMAT	5,218	5,913	4,112
'2106	TARİFENİN BAŞKA YERİNDE YER ALMAYAN GIDA MÜSTAHZARLARI	3,143	3,056	3,995
'9403	DİĞER MOBİLYALAR VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI	537	316	2,591
'8716	RÖMORKLAR VE YARI RÖMORKLAR; HAREKET ETTİRİCİ TERTİBATI BULUNMAYAN DİĞER TAŞITLAR; BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI	23	1,119	2,106
'7216	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN PROFİLLER	121	197	1,849
'7806	KURŞUNDAN DİĞER EŞYA	0	0	1,618
'2522	KİREÇ	1,161	879	1,489
'8474	TOPRAK, TAŞ, METAL CEVHERİ VB. AYIKLAMA, ELEME, TASNİF, AYIRMA, YIKAMA, KIRMA, ÖĞÜTME, YOĞURMA, KALIPLAMA VB. MAKİNALARI	167	603	1,289
'1902	MAKARNALAR VE KUSKUS	926	2,956	1,151
'7308	DEMİR VEYA ÇELİKTEN İNŞAAT VE İNŞAAT AKSAMI, İNŞAATTA KULLANILMAK ÜZERE HAZIRLANMIŞ DEMİR VEYA ÇELİKTEN SAC, ÇUBUK, VB.	593	2,926	1,035
'4418	YOK	114	396	1,004
'7213	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN FİLMAŞIN (SICAK HADDELENMİŞ, KANGAL HALİNDE)	0	506	1,004
'2710	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR	432	764	983
'8481	BORULAR, KAZANLAR, TANKLAR, DEPOLAR VE BENZERİ DİĞER KAPLAR İÇİN MUSLUKLAR, VALFLER (VANALAR) VE BENZERİ CİHAZLAR	57	233	981
'8437	TOHUM, HUBUBAT, KURU BAKLAGİLLERİ TEMİZLEME, TASNİF ETME AYIKLAMA VE ÖĞÜTMEYE MAHSUS MAKİNA VE CİHAZLAR	510	1,474	904

'2102	MAYALAR VE CANSIZ DİĞER TEK HÜCRELİ MİKROORGANİZMALAR	520	301	826
'1806	ÇİKOLATA VE KAKAO İÇEREN DİĞER GIDA MÜSTAHZARLARI	575	606	820
'8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR VE DİĞER SOĞUTUCU VE DONDURUCU CİHAZLAR VE ISI POMPALARI	1,512	970	773
'8414	HAVA VEYA VAKUM POMPALARI, HAVA VEYA DİĞER GAZ KOMPRESÖRLERİ, FANLAR, ASPİRATÖRÜ OLAN HAVALANDIRMAYA MAHSUS DAVLUMBAZLAR	54	901	773
'1905	EKMEK, PASTA, KEK, BİSKÜVİ VE DİĞER EKMEKÇİ MAMÜLLER, HOSTİ, BOŞ İLAÇ KAPSÜLÜ MÜHÜR GÜLLACI, PİRİNÇ KAĞIDI VB	665	670	761
'8537	ELEKTRİK KONTROL, DAĞITIM TABLOLARI, PANOLAR, KONSOLLAR, KABİNLER, DİĞER MESNETLER VE SAYISAL KONTROL CİHAZLARI	22	535	724
'3923	PLASTİKLERDEN EŞYA TAŞINMASINA VEYA AMBALAJLANMASINA MAHSUS MALZEME, TIPA, KAPAK, KAPSÜL VE DİĞER KAPAMA MALZEMELERİ	512	825	707
'8544	İZOLE EDİLMİŞ TELLER, KABLOLAR VE DİĞER ELEKTRİK İLETKENLER; TEK TEK KAPLANMIŞ LİFLERDEN OLUŞAN FİBER OPTİK KABLOLAR	276	1,041	674
'5702	DOKUNMUŞ HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI	279	806	669
'9028	GAZ, SIVI VE ELEKTRİK SAYAÇLARI (BUNLARIN KALİBRE CİHAZLARI DAHİL)	392	254	634
'9018	TIPTA, CERRAHİDE, DIŞÇİLİKTE VE VETERİNERLİKTE KULLANILAN ALET VE CİHAZLAR	0	214	602
'8419	ISI DEĞİŞİKLİĞİ YÖNTEMİ İLE MADDELERİ İŞLEMELİK İÇİN CİHAZLAR, ELEKTRİKLİ OLMAYAN ŞOFBENLER VEYA DEPOLU SU ISITICILARI	39	211	583
'9405	DİĞER AYDINLATMA CİHAZLARI, IŞIKLI PANOLAR, IŞIKLI TABELALARI VE BENZER EŞYA VE BU EŞYANIN AKSAM VE PARÇALARI	528	1,005	549

Kaynak: Trademap(www.trademap.org)

Mali'den ithalatımız ise oldukça sınırlı sayıda ürün grubunda gerçekleşmekte olup, 2017 yılında ithalatımız dörtlü bazda sadece 13 kalem üründe gerçekleşmiştir. Bu ürünlerin başlıcaları pamuk ve alüminyum döküntü ve hurdalarıdır. 2017 yılında Mali'den olan ithalatımızın %99,3'ünü pamuk ithalatı oluşturmuştur.

Tablo 3 - Türkiye'nin Mali Cumhuriyeti İthalatında Başlıca Ürünler (Bin Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2015	2016	2017
	TOPLAM	2,258,513	9,128,419	29,940,908
5201	PAMUK (KARDE EDİLMEMİŞ VEYA PENYELENMEMİŞ)	1,757,738	7,899,698	29,733,146
7602	ALUMİNYUM DÖKÜNTÜ VE HURDALARI	-	-	140,679
8437	TOHUM, HUBUBAT, KURU BAKLAGİLLERİ TEMİZLEME, TASNİF ETME AYIKLAMA VE ÖĞÜTMEMEYE MAHSUS MAKİNA VE CİHAZ	-	-	38,335
0106	CANLI DİĞER HAYVANLAR	89,353	63,913	23,845
8541	DİYODLAR, TRANSİSTÖRLER VB YARI İLETKEN TERTİBAT; IŞIK YAYAN DİYODLAR (LED); MONTE EDİLMİŞ PİEZO ELE	-	4,993	2,003
8537	ELEKTRİK KONTROL, DAĞITIM TABLOLARI, PANOLAR, KONSOLLAR, KABİNLER, DİĞER-MESNETLER VE SAYISAL KONTRO	-	-	813
8422	BULAŞIK, ŞİŞE VB YIKAMA VE KURUTMA MAKİNALARI, ŞİŞE, KUTU ÇUVAL VB-DOLDURMA, ETİKETLEME MAKİNALARI,	-	-	570
1515	DİĞER BİTKİSEL SABİT YAĞLAR VE BUNLARIN FRAKSİYONLARI (KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMEMİŞ)	653	358	356
8409	SADECE VEYA ESAS İTİBARIYLA 84.07 VEYA 84.08 POZİSYONLARINDAKİ MOTORLARIN AKSAM VE PARÇALARI	-	-	304
8542	ELEKTRONİK ENTEGRE DEVRELER	103	379	276
9032	OTOMATİK KONTROL VE AYAR ALET VE CİHAZLARI	-	-	272
8536	GERİLİMİ 1000 VOLTU GEÇMEYEN ELEKTRİK DEVRESİ TEÇHİZATI (ANAHTARLAR, RÖLELER, SİGORTALAR, FİŞLER, KU	-	632	178
2402	TÜTÜN/TÜTÜN YERİNE GEÇEN MADDELERDEN PUROLAR, SİGARİLLÖLÖR VE SİGARALAR	-	-	131
0801	HİNDİSTAN CEVİZİ, BREZİLYA VE KAJU CEVİZİ (TAZE/KURUTULMUŞ)	-	31,487	-

0804	HURMA, İNCİR, ANANAS, AVOKADO VE GUAVA ARMUDU, MANGO VE MANGOST (TAZE/KURUTULMUŞ)	5,012	1,121	-
1101	BUĞDAY UNU/MAHLUT UNU	-	317	-
1207	DİĞER YAĞLI TOHUMLAR VE MEYVELER	389,536	96,881	-
3917	PLASTİKTEN HORTUMLAR, BORULAR VE BAĞLANTI ELEMANLARI (MANŞON, NİPEL, DİRSEK, FLANŞLAR, VB.)	12,329	-	-
4113	DİĞER HAYVANLARIN DABA KLAMA VEYA ARA KURUTMADAN SONRA İLERİ DERECEDE HAZIRLANMIŞ DERİ VE KÖSELELERİ	-	15,620	-
6810	ÇİMENTODAN, BETONDAN VEYA SUNİ TAŞTAN EŞYA (TAKVİYE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN)	-	3,463	-
7108	ALTIN (PLATİN KAPLAMALI ALTIN DAHİL) (İŞLENMEMİŞ VEYA YARI İŞLENMİŞ YA DA PÜDRA HALİNDE)	-	750,076	-
8517	TELEFON CİHAZLARI, SES, GÖRÜNTÜ VEYA DİĞER BİLGİLERİ ALMAYA VEYA VERMEYE MAHSUS DİĞER CİHAZLAR	-	3,179	-
8528	MONİTÖRLER VE PROJEKTÖRLER, TELEVİZYON ALICI CİHAZLARI	-	2,320	-
8543	KENDİNE HAS FONKSİYONLU DİĞER ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	213	-	-
8705	ÖZEL AMAÇLI MOTORLU TAŞITLAR (KURTARICILAR, VİNÇLİ, İTFAİYE, BETON KARIŞTIRICILI, YOL SÜPÜRME, ZİFT	-	250,061	-
8708	KARAYOLU TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLAR	-	3,921	-
8803	88.01 VE 88.02 POZİSYONLARINDAKİ HAVA TAŞITLARININ AKSAM VE PARÇALARI	3,576	-	-

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

4-Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Mali'de yabancı yatırımlar genel olarak destek görmektedir. Ülkede yabancı ve yerli yatırımlara eşit muamele söz konusudur. IMF ve Dünya bankası ile yapılan anlaşmalar gereği 1992 yılından beri Mali'de yabancı yatırımlar desteklenmektedir. Ülkede yoksulluğun azaltılması ve ülkenin gelişimi için özel sektör yatırımlarının ve bu arada yabancı yatırımların desteklenmesi stratejisi benimsenmiştir. Ülkede ticari engellerin azaltılması, harmonize bir para politikasının izlenmesi ve ortak bir pazarın oluşturulması amacıyla IMF ve Dünya Bankasının da girişimleriyle Mali batı Afrika Ülkeleri Ekonomik ve Parasal Birliğine (WAEMU) ve ECOWAS'a üye olmuştur.

Mali'de hükümetler özellikle son yıllarda doğrudan yabancı yatırımları ve ihracata yönelik yerli ve yabancı yatırımları özendirici bir çok kararlar almıştır. Yabancı yatırımcılar yerli yatırımcılarla eşit uygulamalara tabi olup, bu konuda ayırım gözetilmemektedir. Ülkede 2005 yılında yürürlüğe giren yatırım düzenlemeleri ile yatırımların büyüklükleri, yatırımlarda yerli hammadde kullanımı, yatırımlarca yaratılması istenen istihdam düzeyleri ile ilgili kriterler belirlenmiştir. Yatırımlar konusunda alınan kararlar ve düzenlemeler sayesinde Mali Dünya Bankasının iş yapma raporuna göre dünya ülkeleri arasında bulunduğu yerden daha üst basamaklara çıkmaya başlamıştır.

Mali yatırım kanununa göre eğer yatırım ihracata yönelik bir yatırım ise yabancı firmalar da yerli firmalara tanınan desteklerin aynısından istifade edebilmektedirler. İhracata yönelik her türlü yabancı yatırım lisanslama, alım satım, gümrük vergisi ve diğer yurt içi vergiler, uygulanan ihracat ve ithalat politikaları açısından benzer uygulamalara tabidirler.

Mali'de yabancı yatırımcılar işletmenin %100'üne sahip olabilmektedirler. Yabancı yatırımcılar özelleştirme kapsamındaki devlet işletmelerini veya Mali'li özel sektöre ait işletmeleri satın alabilmekte, Mali'lilerle ortaklıklar da kurabilmektedirler. Yabancı yatırımcılar sermayelerini ve elde ettikleri karları serbestçe yurt dışına çıkarabilmektedirler.

Mali'de yabancı yatırımların kamulaştırılması sık karşılaşılan bir uygulama değildir. Bugüne kadar zorunlu hallerde kamulaştırmaya başvurulmuş ve bu kamulaştırmalar da son derece şeffaf ve uluslararası kanunlara uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Kamulaştırma bedeli de yatırımın pazar değeri üzerinden alacaklılarına ödenmektedir.

Mali kanunları bu ülkede yatırım yapmış firmaların elde ettikleri karları yeniden bu ülkede yatırım için kullanmalarını önemli ölçüde teşvik etmektedir. Mali yatırım kanunu firmaların yerel hammadde kullanmaları durumunda vergi muafiyeti getirmekte, hammaddesinin en az %65'ini yerli kaynaklardan kullanan firmalara muafiyet uygulanmaktadır. Gelirlerinin en az %5'ini araştırma ve geliştirmeye ayıran firmalara çalıştırdıkları Malili elemanların gelir vergilerinde önemli indirimlere gidilmektedir. Yabancılarla Malililerin kuracakları ortaklıklarda Malililerin ne kadar paya sahip olacaklarına dair bir belirleme bulunmamaktadır. Özel sektörle kurulacak ortaklıklarda devletin payı %35'in altında ise şirkete özel sektör firması olarak muamele edilmektedir.

Mali'de yatırımların önemli bir kısmı başkent Bamako civarında bulunmakta olup, yatırım kanunu özellikle başkentin dışındaki yatırımları teşvik edici özelliktedir. Teşvikler başlıca 5-8 yıl gelir vergisi muafiyeti, ucuz enerji temini ile su, elektrik ve haberleşme hatlarının tesisi için çeşitli destekleri kapsamaktadır.

Yerli ve yabancı tüm firmalar üretimlerinin en az %80'ini ihraç etmeleri durumunda 30 yıllık süre için tüm vergilerden muaf tutulmaktadır.

Mali'de devlet petrol, yurt içinde üretilen pamuk ve pirinçte fiyat kontrolü yapmakta, bunların dışında kalan ürünlerin fiyatları rekabete dayalı olarak tamamen serbest piyasa koşullarında oluşmaktadır.

Mali’de bazı sektörler için özel teşvikler de uygulanabilmektedir. Mali’de özel desteğe tabi olan başlıca sektörler:

- Tarıma dayalı sanayiler
- Su ürünleri üretimi
- Hayvancılık
- Ormancılık
- Madencilik ve metalorji
- Turizm ve otelcilik
- Haberleşme
- Konut inşası
- Ulaştırma
- İnsan ve hayvan sağlığına yönelik yatırımlar
- Mesleki ve teknik eğitime yönelik yatırımlar
- Kültürel gelişime yönelik yatırımlardır.

Mali’de özelleştirme programları devam etmekte olup, özelleştirme kapsamındaki işletmeler yabancılar için de ilgi çekmekte ve özelleştirilen bu işletmeler için de özel bazı teşvikler uygulanmaktadır.

Mali’de 1980 yılı sonrası 2011 yılına kadar olan dönemde doğrudan yabancı yatırımlar stoğu 2,253 Milyar dolara ulaşmıştır. 2009 yılında 748 milyon dolar ile maksimum düzeye ulaşan doğrudan yabancı yatırımlar 2017 yılında ise 266 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılı itibariyle ülkedeki doğrudan yabancı yatırım stoğu 4 milyar dolara ulaşmıştır. Mali’de Güney Afrika, Avustralya ve Kanadalı firmalar özellikle madencilik sektörüne yatırım yapmakta, Çin, Fransız ve Alman firmaları ise başta gıda ve tekstil olmak üzere imalat sanayine yatırım yapmaktadırlar.

Mali’de Doğrudan Yabancı Yatırımların Gelişimi (Milyon Dolar)

YILLAR	DYY	DYY Stoğu (1980 Baz yılı)
2005	224	872
2006	83	966
2007	73	967
2008	180	978
2009	748	1883
2010	406	2156
2011	556	2419
2012	398	2786
2013	308	3325
2014	144	3059
2015	275	3014
2016	356	3257
2017	266	3989

Kaynak: <http://unctadstat.unctad.org>